

EGY ERDEI ISKOLAI PROGRAM EREDMÉNYESSÉGÉRŐL ALKOTOTT TANULÓI VÉLEMÉNYEK VIZSGÁLATA 5. ÉS 6. ÉVFOLYAMON

T-14

Fűz Nóra *, **Korom Erzsébet ***, **Kissné Gera Ágnes ****, **Héreginé Nagy Márta *****

* *Szegedi Tudományegyetem, Neveléstudományi Intézet; MTA-SZTE Természettudomány*

Tanítása Kutatócsoport

** *Szegedi Arany János Általános Iskola*

*** *Szegedi Tudományegyetem, Neveléstudományi Doktori Iskola*

Kulcsszavak: iskolán kívüli tanulás; erdei iskola; kérdőíves vizsgálat

Hazánkban az erdei iskola program több évtizedes tradícióval rendelkezik, és egyre népszerűbb. Az országos erdei iskolai hálózat folyamatosan bővül: a minősített erdei iskolák és óvodák száma jelenleg 100 fölött van. E progresszív, gyermekközpontú pedagógiai program sikere abban rejlik, hogy több aspektusból is segíti a formális oktatást: a diákok autentikus környezetben, a saját megfigyeléseik által, cselekvő, felfedező módon tanulhatnak komplex, általában környezeti-természeti jelenségekről, problémákról, miközben a társaikkal való együttélés szociális élményekkel is gazdagítja őket. Bár a téma gazdag hazai szakirodalommal rendelkezik, ezek között csak kevés empirikus vizsgálatot találunk. Pedig az erdei iskolákban rejlő oktatási-nevelési potenciál kiaknázásához szükség lenne az empirikus adatokkal alátámasztott hatásvizsgálatokra. Kutatásunk jelen fázisában azt a célt tűztük ki, hogy egy elő- és utómérésen alapuló összefüggésvizsgálat keretei között feltárjuk egy erdei iskolai programon részt vevő 5. és 6. évfolyamos tanulók (N=148) és kísérő tanáraik (N=9) véleményét a program pedagógiai eredményességére vonatkozóan, illetve nyomon kövessük, hogy a megvalósult program hatására miként változott a tanulók vélekedése. Az adatfelvétel 2018 júniusában zajlott papíralapú mérőeszközzel, melyet közvetlenül az erdei iskolai program előtt és azt követően tölthettek ki a résztvevők. A diákok kérdőívének egységei a következők: (1) az iskola, a tantárgyak és az erdei iskola iránti attitűdök (öt fokú Likert-skála); (2) a program kognitív- és nem kognitív célú pedagógiai eredményessége (négy fokú Likert-skála); (3) a program általános megítélése (négy fokú Likert-skála); (4) tanulói élménybeszámolók. A 2. és 3. egység pedagógusi változatát a kísérőtanárokkal töltöttük ki. Az előadás a diákok eredményeire fókuszál. Ahogyan az várható volt, a tanulók jóval szívesebben vesznek részt erdei iskolai programon, mint amennyire szívesen iskolába járnak: $t(146)=-9,93$, $p<0,001$; $M_{\text{erdei}}=4,31$, $SD=0,75$; $M_{\text{iskola}}=3,39$, $SD=0,9$. Az erdei iskola iránti tanulói attitűdök ugyanakkor változatlanok bizonyultak az elő- és utómérések alapján, tehát a megvalósult program nem befolyásolta ezt sem pozitív, sem negatív irányba. Kíváncsiak voltunk, hogy a diákok válaszaiban dominál-e az erdei iskola szórakoztató, szabadidős tevékenység jellege, és ehhez képest mennyire értékeli azt tanulási, fejlődési lehetőségként. Az eredmények azt mutatják, hogy bár a diákok a programot elsősorban a szociális és affektív élményszerzésre vonatkozóan értékeli legpozitívabban, de tanulási célzatból is sikeresnek tartják. A program tehát amellet, hogy jó közösségi élményként ($M=3,45$, $SD=0,67$) szolgált a diákok számára, hasznos ($M=3,48$, $SD=0,65$) és új ismeretekkel ($M=3,54$, $SD=0,63$) is gazdagította őket. Kutatásunk hozzájárul ahhoz, hogy részletes képet kapjunk az erdei iskola tanulói, tanári megítéléséről, hasznáról, elősegítve azáltal az erdei iskolai programok fejlesztését, hatékonyságuk növelését.

A kutatást a Magyar Tudományos Akadémia Tantárgy-pedagógiai Kutatási Programja támogatta.